

η οκτάωρη εργασία

Κείμενο Παράλληλα, σε πολιτικό επίπεδο συνεχίστηκαν αποφασιστικά από τις κυβερνήσεις Βενιζέλου οι μεταρρυθμίσεις που είχαν αρχίσει πριν από το 1912. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίστηκαν τα εργατικά σωματεία, θεσπίστηκαν μέτρα για την ασφάλιση των εργαζομένων και την καθιέρωση της οκτάωρης εργασίας και ιδρύθηκαν αγροτικοί συνεταιρισμοί (Λούβη Ευ. – Ξιφαράς Δ.Χρ., *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ' Γυμνασίου*, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2010, σ. 88).

Πρώτος άξονας ανάλυσης - Παράλληλα κείμενα για ασφάλιση των εργαζομένων

1) Ανάμεσα στα μέτρα της κυβέρνησης Βενιζέλου το 1911 ήταν και η καθιέρωση κανονισμών εργασίας σε βιοτεχνίες και βιομηχανίες (Μαργαρίτης Γ. – Αγέλης Α. – Ανδριώτης Ν. – Δετοράκης Θ. – Φωτιάδης Κ., *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας Γ' Λυκείου (Θεωρητική Κατεύθυνση)*, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2010, σ. 91).

2) Το 1911 ψηφίστηκε ο νόμος Γ'ΑΔ' «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών και περί ωρών εργασίας». Με το άρθρο 2 του νόμου αυτού οριζόταν ότι «με ειδικά Β. Δ/τα που θα εκδίδονται μετά από πρόταση του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας, θα ορίζονται κάθε φορά για κάθε βιομηχανική επιχείρηση οι ώρες εργασίας και διακοπής για ανάπαυση, ανάλογα με τη φύση της» (Μεγάλη Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια, εκδόσεις Ακάδημος Α.Ε., τόμος 25ος, Μόσχα-Αθήνα 1981, σ. 271).

Ερώτηση Σε ποια μεταρρύθμιση που επισημαίνεται στο κείμενο του διδακτικού βιβλίου αναφέρονται τα δύο παράλληλα κείμενα και πότε έγινε αυτή;

Δεύτερος άξονας ανάλυσης - Παράλληλα κείμενα για την καθιέρωση του δωρου

1) **Η καθιέρωση του δωρου στη Γαλλία. 1919:** Θεσμοθετείται το δωρο, η ανώτατη διάρκεια εργασίας σε 8 ώρες την ημέρα και σε 48 ώρα την εβδομάδα (Κασιμάτη Ρ. – Παπαϊωάννου Μ. – Γεωργούλας Στρ. – Πράνταλος Ι., *Κοινωνιολογία Γ' Γενικού Λυκείου*, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2010, πηγή σ. 110).

2) **Η καθιέρωση του δωρου στην Ελλάδα.** Το έτος 1920 ψηφίστηκε ο Ν. 2269 «περί κυρώσεως της συμβάσεως της Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας της Ουάσιγκτον “περί περιορισμού των ωρών εργασίας εις τας βιομηχανικές επιχειρήσεις εις 8 καθ’ ημέραν και 48 εβδομαδιαίως”»...Με βάση αυτά εκδόθηκε το Π.Δ/μα της 27.6/4.7.1932 «περί κωδικοποιήσεως και συμπληρώσεως των περί οκτάωρου εργασίας διατάξεων» (Μεγάλη Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια, εκδόσεις Ακάδημος Α.Ε., τόμος 25ος, Μόσχα-Αθήνα 1981, σ. 271).

3) **Η εφαρμογή του δωρου στη Δράμα. 3α)** Κατά τη διάρκεια του στρατιωτικού νόμου έγινε μια μεγάλη συγκέντρωση μέσα στον περίβολο και μπροστά στο κτίριο της Νομαρχίας, όπου συμμετείχαν και γυναικόπαιδα. Αιτία της συγκέντρωσης ήταν η απαίτηση των καπνεμπόρων να εφαρμόσουν εργασία 9 ωρών και να καταργήσουν το δωρο, εκμεταλλεόμενοι τις πολλαπλές ανάγκες και την εξαθλίωση των καπνεργατών μετά από την απόλυσή τους από το Στρατό και την επιστροφή τους από τη Μικρά Ασία (Σταυρίδης Στ.Χ. – Γεωργιάδης Ν.Θ., *Ιστορία του καπνεργατικού κινήματος Δράμας (1840-1940)*, έκδοση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δράμας, Δράμα 2009, σσ. 25-26). **3β)** Στις 11 του Μάη 1928 γενική συνέλευση της Πανεργατικής Ένωσης Δράμας κατήγγειλε με ψήφισμά της την ασκούμενη τρομοκρατία και ζητούσε: μεροκάματα σύμφωνα με το κόστος ζωής, γενική εφαρμογή του δωρου για τους ενηλίκους και του δωρου για τους ανηλίκους... (ό.π., σ. 134). **3γ)** Στις 21 του Ιούλη 1929 έγινε τακτική γενική συνέλευση των οικοδόμων Δράμας με προϊστάμενο τον Δημητριάδη στο προαύλιο της Πανεργατικής Ένωσης Δράμας και τα αιτήματα ήταν: πιστή εφαρμογή του δωρου, απαγόρευση της υπερωρίας... (ό.π., σ. 138). **3δ)** Την 28η Αυγούστου 1929 300 οικοδόμοι της Δράμας συνήλθαν σε γενική συνέλευση με βασικό θέμα την καταπάτηση του δωρου από τους εργοδότες με την ενίσχυση των αρχών, οι οποίες τρομοκρατούσαν τους εργάτες και απειλούσαν με εξορία τους συνδικαλιστές τους (ό.π., σ. 139).

Ερωτήσεις Πότε εναρμονίστηκε η εργατική νομοθεσία της Ελλάδας με την αντίστοιχη της Γαλλίας και των ΗΠΑ και τι προέβλεπε για το ωράριο εργασίας; Πότε, πώς και με ποιον τρόπο επιχειρήθηκε η καταπάτηση του νόμου για το δωρο των καπνεργατών στη Δράμα (κείμενο 3α); Παρά τη θέσπιση του δωρου στην Ελλάδα, ποια είναι η κατάσταση που παρουσιάζεται στα κείμενα 3β, 3γ και 3δ και ποια η στάση των εργατών και συγκεκριμένα των οικοδόμων της Δράμας σε αυτή;

Τρίτος άξονας ανάλυσης - Σύνδεση με την επικαιρότητα

Ερώτηση Με βάση τα κείμενα 3α-δ, τα οποία αναφέρονται στο εργασιακό καθεστώς που επικρατούσε στη Δράμα πριν από αρκετές δεκαετίες, να αναζητήσετε ιστορικές αναλογίες με την παρούσα κατάσταση στην πόλη μας (πιθανή αύξηση ωραρίου από τις 7 στις 8 ώρες την ημέρα στο δημόσιο τομέα, ελαστικές εργασιακές σχέσεις, μείωση των μισθών των εργαζομένων υπό την πίεση απολύσεων και των υψηλών ποσοστών ανεργίας, απεργιακές κινητοποιήσεις εργαζομένων για τη διατήρηση των κεκτημένων δικαιωμάτων τους).

για το Σύνδεσμο Φιλολόγων ν. Δράμας, Νίκος Γεωργιάδης